

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2837/2021
09.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., село ..., ББ из ..., село ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Миодраг Васиљевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Влада Републике Србије – Канцеларија за Косово и Метохију, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1016/20 од 08.10.2020. године, у седници одржаној 09.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1016/20 од 08.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1503/16 од 23.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА из села ..., Општина Штрпце, којим је тражила да се утврди да је она у радном односу код тужене почев од 07.11.2008. године, преузимањем из Привремених институција Косова и Метохије у Општини Штрпце и распоредом на послове радног места одговарајуће према њеном степену школске спреме коју поседује (шести степен) и знању и способностима стеченим на раду, тако да та пресуда замени решење о преузимању које доноси овлашћени орган туженог. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље АА из села ..., Општина Штрпце, којим је тражила да суд тужену обавезе да јој исплати накнаду изгубљене зараде за период од 07.11.2008. године до 31.12.2018. године, у износу од 4.343.706,31 динар, са законском затезном каматом по Закону о стопи затезне камате која, на месечне износе разлика доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље АА из села ..., општина Штрпце, којим је тражила да суд тужену обавезе да тужиљи код надлежних фондова ПИО, Филијала према седишту органа у којој тужиља буде распоређена, уплати законом утврђене припадајуће накнаде и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање на износе зараде обрачунате у периоду из става два изреке те пресуде, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ из ..., којим је тражио да се утврди да је он у радном односу код тужене почев од 07.11.2008. године, преузимањем из привремених институција Косова

и Метохије у Општини Штрпце и распоредом на послове радног места одговарајућем према његовом степену школске спреме коју поседује (четврти степен) и знању и способностима стеченим на раду, с тим да та пресуда замењује решење о преузимању које доноси овлашћени орган туженог, као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ из ..., којим је тражио да се тужена обавезе да тужиоцу исплати на име накнаде изгубљене зараде за период од 07.11.2008. године до 31.12.2018. године износ од 3.709.575,96 динара, са законском затезном каматом по Закону о стопи затезне камате која доспева, на месечне износе разлика, на начин наведен у том ставу изреке, као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ из ..., којим је тражио да се тужена обавезе да му код надлежних фондова ПИО, Филијала према седишту органа у којој тужилац буде распоређен, уплати законом утврђене припадајуће накнаде и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање, на износе зараде обрачунате из става петог те пресуде, као неоснован. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да се утврди да је он урадном односу код тужене почев од 05.11.2008. године, преузимањем из привремених институција Косова и Метохије у Општини Штрпце и распоредом на послове радног места одговарајуће према његовом степену школске спреме коју поседује (седми степен) и знању и способностима стеченим на раду, с тим да та пресуда замењује решење о преузимању које доноси овлашћени орган туженог, као неоснован. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да суд тужену обавезе да му исплати на име накнаде изгубљене зараде за период од 05.11.2008. године до 31.12.2018. године, износ од 4.274.263,48 динара, са законском затезном каматом по Закону о стопи затезне камате која, на месечне износе разлика, доспева на начин наведен у том ставу изреке, као неоснован. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да се тужена обавезе да тужиоцу код надлежних фондова ПИО, Филијала према седишту органа у којој тужилац буде распоређен, уплати законом утврђене припадајуће накнаде и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање, на износе зараде обрачунате у периоду из става шестог изреке те пресуде, као неоснован. Ставом десетим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка, солидарно, у износу од 187.500,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1016/20 од 08.10.2020. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужилаца и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1503/16 од 23.09.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази

по службеној дужности, а ревизијом се не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА је заснована радни однос на радном месту референта ..., на одређено време, 31.12.2007. године до 31.12.2008. године, за месечну плату од 146 евра, уговором о запослењу .. број ../2008 од 02.01.2008. године, у Општини Штрпце. Својом изјавом од 21.05.2008. године, која је заведена код СО Штрпце под бројем .. од 21.05.2008. године, тужила је обавестила Општину Штрпце да након 17.02.2008. године, када је нелегално проглашена независност, супротно Резолуцији 1244 Савета безбедности УН, прекида сваки вид ангажовања у поменутиим институцијама и да не жели да буде ангажована у тој институцији која је део привремених институција самоуправе, уз захтев надлежном органу за раскид уговора о раду. Истовремено је обавестила СО Штрпце да одбија исплату свих новчаних примања из ових институција и да признаје само институције цивилне мисије УН – УНМИК. Решењем СО Штрпце, Одељење администрације и персонала .. број .. од 07.11.2008. године, тужили, радници цивилне службе, прекинут је уговор о раду. Тужилац ББ је уговором о запослењу .. број ../2008 од 02.01.2008. године, који је закључио са Општином Штрпце, ангажован на радном месту ..., на одређено време, тако да уговор ступа на снагу 31.12.2007. године, а завршава се 31.12.2008. године, за месечну плату од 130 евра. Изјавом од 21.05.2008. године, тужилац ББ је обавестио СО Штрпце да након 17.02.2008. године, када је нелегално проглашена независност, супротно Резолуцији 1244 Савета безбедности УН, прекида сваки вид ангажовања у поменутиим институцијама и да не жели да буде ангажован у институцији која је део привремених институција самоуправе. Такође је надлежном органу поднео захтев за раскид уговора о раду и обавестио СО Штрпце да одбија исплату свих новчаних примања из тих институција, те да признаје само институције цивилне мисије УН – УНМИК. Решењем СО Штрпце, Одељење администрације и персонала .. број .. од 07.11.2008. године, тужиоцу ББ, раднику цивилне службе, прекинут је уговор о раду. Тужилац ВВ је уговором о запослењу .. број ../2008 од 02.01.2008. године, које је закључио са Општином Штрпце под бројем .. од 21.05.2008. године, тужила је обавестила Општину Штрпце, као послодавцем, засновао радни однос на месту референта за ..., на одређено време, тако да уговор ступа на снагу 31.12.2007. године и завршава се 31.12.2008. године, за месечну плату од 163 евра. На основу његове изјаве од 21.05.2008. године, заведене код СО Штрпце под бројем .. од 21.05.2008. године, тужилац је обавестио СО Штрпце да након 17.02.2008. године, када је нелегално проглашена независност, супротно Резолуцији 1244 Савета безбедности УН, прекида сваки вид ангажовања у поменутиим институцијама, као делу привремених институција самоуправе, а истовремено је поднео захтев надлежном органу за раскид уговора о раду, те је обавестио СО Штрпце да одбија исплату свих новчаних примања из тих институција признајући само институције цивилне мисије УН – УНМИК. Решењем СО Штрпце, Одељење администрације и персонала .. број .. од 05.11.2008. године, тужиоцу ВВ, раднику цивилне службе, прекинут је уговор о раду. Закључком Владе РС 05 број 02-812/2008 од 21.02.2008. године, усвојена је информација о активностима за јачање институција Републике Србије на Косову и Метохији, која је саставни део Закључка, па су обавезани Министарство унутрашњих послова, Министарство за Косово и Метохију, Министарство правде, Министарство финансија, Управа царина и Пореска управа, да преузму раднике који су били запослени у привременим институцијама Косова и Метохије. Закључком Владе РС 05 број 112-1619/2008-2 од 17.04.2008. године, у члану 3. тачка 2. наложено је Министарству за Косово и Метохију да преузме

лица која су била запослена у локалној самоуправи привремених институција Косова и Метохије.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови тужбени захтев тужилаца за утврђење постојања радног односа преузимањем из Привремених институција Косова и Метохије у Општини Штрпце и за накнаду штете на име изгубљене зараде, одбили, пошто тужиоци нису били у радном односу код тужене и нису имали статус државних службеника, већ су били у радном односу на одређено време код послодавца у Скупштини Општини Штрпце код ког им је радни однос престао на основу њихових писаних изјава од 21.05.2008. године.

Закон о државним службеницима („Службени гласник Републике Србије“ број 79/05...104/09), у одредби члана 2. став 1. прописује да је државни службеник лице чије се радно место састоји од послова из делокруга органа државне управе, суда, јавних тужилаштва, државног правобранилаштва, служби Народне Скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда и служби органа чије чланове бира Народна скупштина или с њима повезаних општих правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова. Извршилачко радно место, према одредби члана 48. став 1. истог Закона попуњава се и то: премештајем унутар истог државног органа; премештајем по основу споразума о преузимању; премештајем из другог државног органа по спроведеном интерном или јавном конкурсима и заснивањем радног односа, ако је на јавном конкурсима изабран кандидат који није државни службеник. У смислу одредбе члана 135. став 1. Закона о државним службеницима, ако државни орган буде укинут, а његов делокруг преузме други државни орган, он преузима и државне службенике из укинутог државног органа, решењима које доноси руководиоца државног органа који је преузео делокруг.

У конкретном случају, тужиоци су били радно ангажовани на одређено време у Општини Штрпце где им је радни однос престао на основу њихове писане изјаве од 21.05.2008. године на радним местима и то: референт ...; ...; референт за ..., што значи да тужиоци нису имали статус државних службеника. За заснивање радног односа преузимањем државног службеника, морају да буду испуњени услови прописани чланом 49а и 49б Закона о државним службеницима (преузимање нераспоређеног државног службеника односно преузимање државног службеника из другог државног органа), што овде није случај. Тужиоци су, на територији Косова и Метохије обављали послове на одређено време, при институцијама које нису биле у саставу државних органа Републике Србије. Закључак Владе Републике Србије од 21.02.2008. године, није основ за утврђење да су тужиоци засновали радни однос на неодређено време код тужене, јер су услови за заснивање радног односа изричито прописани Законом о државним службеницима, као актом јаче правне снаге у односу на подзаконске акте које доноси Влада Републике Србије. На основу овог Закључка Влада је обавезала одређена министарства да преузму раднике који су били запослени у Привременим институцијама Косова и Метохије, али преузимање тих лица мора да буде искључиво у складу са условима и у поступку који је прописан Законом о државним службеницима, што овде није случај. Због тога, ревиденти у ревизији неосновано указују на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**